

bog og varelager, foretages gennemgribende revisioner, der ikke alene gennemføres indenfor den pågældende virksomhed, men som føres videre ved henvendelser til leverandørerne — og i mange tilfælde også ved kontrolforespørgsler til radiohandlernes kunder. Kontrollen omfatter således ikke alene, at varerne er indført ved indkøb, men tillige om de er opført i salgskolonnerne, om de brugte modtagere, der tages i bytte, er rigtigt opført — selvom de ligger under fradragsgrænsen (400 kr.), og om alle de mange småting, der ikke er nummererede eller lader sig identificere på anden måde, føres og afgiftsberigtiges i henhold til lovens bestemmelser. Alle disse forhold har givet anledning til mange omkostninger for radiohandlerne, et stort og kostbart administrationsapparat og en lang række sager, hvor radiohandlerne er blevet ikendt at skulle udrede erstatninger og bøder. Sagerne kendes ikke offentligt, men de er mange og dyre både for administrationen og ikke mindst for branchen.

Omsætningsafgiftens virkning på radiobranchen: Omsætningsafgiften på radio er en dobbeltbeskatning, idet loven foreskriver dels en stykafgift på 3 kr. pr. radiator (foruden told 1 kr. 50 øre!), dels en omsætningsafgift beregnet af radiomodtagerens pris *inklusive* radiator, således at rør og rørafgift yderligere belægges med omsætningsafgiften, hvortil endelig kommer den almindelige regel, at der svares omsætningsafgift af omsætningsafgiften. I sig selv er rørafgifterne for branchen uproduktive og tabgivende; men omsætningsafgifterne har imidlertid haft langt mere katastrofale virkninger for branchen, hvis likviditet er blevet fuldstændig udmarvet. Kravet om en kontant afgift på en afbetalingsvare har været mere, end branchen kunne bære, de reserver, der var opsparet i form af varelager og andre værdier, er fuldstændig spist op, idet afgiften skal svares i den på salget følgende måned, uanset at pengene ikke på dette tidspunkt er indgået. 90 pct. af radiosalget sker nemlig på afbetaling, og udbetalingen, der sjældent overstiger 10 pct., erlægges som regel helt eller delvis i form af et brugt radioapparat. Hvor skal så pengene komme fra?

Den stigning, der har været i afgiftens provenu, er derfor ikke udtryk for en

gunstig udvikling indenfor radiobranchen, tværtimod har kravet om afgiftens betaling, inden pengene er indgået, medført en panikpræget situation, hvor der må sælges „for enhver pris“ blot for at skaffe kontanter til dækning af allerede forfaldne afgifter. Dette salg betyder tab både for radiohandlerne og deres leverandører.

Nogle konkrete oplysninger om radiohandlernes gæld til leverandørerne er stillet til rådighed af Radiobranchens Kreditorforening, nemlig den af foreningen registrerede gæld til leverandørerne pr.:

1. januar 1951.....	17.8 mill. kr.
1. — 1952.....	15.9 — -
1. — 1953.....	20.8 — -
1. — 1954.....	27.2 — -

Tallene viser, i hvor høj grad omsætningsafgiften har tæret på reserverne og nedsat radiohandelens betalingsevne, nemlig med mere end afgiftens årlige provenu, hvorved der er indtrådt en permanent likvidetskrise, som tid efter anden udløses i betalingsstandsninger og konkurser.

Omsætningsafgiften har derved indledt en dybtgående strukturændring af hele radiobranchen, der ikke er så gammel, at den har kunnet oparbejde de fornødne reserver til at tære på i vanskelige tider. De mindre virksomheder, som skal opretholde livet alene ved det daglige arbejde, og som ikke har kapitalkilder at falde tilbage på, trænges ud af dem, der kan skaffe kapital udefra. Radiobranchen bliver derved en monopolbranche, som i stadig stigende grad vil blive behersket af nogle få kapitalstærke virksomheder og koncerner.

Lovens virkninger for lytterne: Fra at være en omsætningsbegrænsende foranstaltning er loven efterhånden bleve rent fiskal, og den modvirker som sådan i højeste grad radioens og televisionens kulturopgaver, idet den hindrer publikum i at skaffe sig modtagere for forstyrrelsesfri modtagelse (FM-modtagere) og TV-modtagere. Det kan forekomme noget inkonsekvent, at man giver radiofonien tilladelse til at opkræve større licenser, for at man kan gennemføre et byggeprogram for FM- og TV-stationer, når man samtidig ønsker at opretholde en midlertidig afgift med fiskal virkning på modtagerne.